TRAFICOM
Kyberturvallisuuskeskus

30.1.2019

Dnro:
TRAFICOM/32103/03.03.01/2019

Liikenne- ja viestintävaliokunnalle
LiV@eduskunta.fi

Asiantuntijapyyntö Liikenne- ja viestintävaliokunta torstai 31.1.2019 klo 12:25 /
E 39/2018 vp - EJ 31/2018 vp

Disinformaation torjuntaa koskeva toimintasuunnitelma

Valtioneuvoston selvityksen mukaan disinformaation torjuntaa koskeva toimintasuunnitelma on osa EU:n ja jäsenmaiden resilienssin pitkäjänteistä vahvistamista hybridiuhkien torjumiseksi. Suomi on vaikuttanut toimintaohjelman laadintaan aktiivisesti, ja lopputulos on pitkälti Suomen tavoitteiden mukainen. Toimintaohjelmassa esitetyt kymmenen toimenpide-ehdotusta tarkoituksena on vahvistaa niin EU-instituutioiden, jäsenmaiden, yksityisen sektorin toimijoiden kuin kansalaistenkin kykyä tunnistaa ja reagoida disinformaatioon.

Viestintävirasto antoi kesäkuussa 2018 valiokunnalle lausunnon valtioneuvoston selvityksestä (39/2018 vp), joka käsittelee komission tiedonantoa eurooppalaisesta lähestymistavasta disinformaation torjuntaan verkossa, ja jota nyt käsiteltävä selvitys (EJ 31/2018 vp) täydentää. Tuolloin virasto painotti muun muassa kansalaisten medialukutaidon edistämistä, yleistä tietoisuuden kasvattamista hybridiuhista, viranomaisten roolia sekä virkamiesten kouluttamista ymmärtämään, varautumaan ja toimimaan muuttuneessa toimintaympäristössä, johon disinformaation levittäminenkin kuuluu. Kyberympäristön ja erityisesti verkkoalustojen turvallisuuden lisäksi, Liikenne- ja viestintävirasto katsoo aiemmin mainittujen toimien edelleen olevan keskeisiä disinformaation ja sen vaikutusten ehkäisemisessä.

Tänä keväänä toimet disinformaation eli tarkoituksellisen harhaanjohtavan tiedon tunnistamiseksi, sen torjumiseksi ja vaikutusten minimoimiseksi ovat eduskunta- ja europarlamenttivaalien vuoksi erityisen ajankohtaisia ja välttämättömiä. Suunnitellut toimenpiteet tulisikin ottaa laaja-alaisesti käyttöön mahdollisimman pikaisesti.

Kiireellisyydestä huolimatta disinformaatioon puuttuminen on tehtävä perus- ja ihmisoikeuksia sekä unionin arvoja kunnioittaen, mihin valtioneuvoston selvityksessäkin viitataan. Demokratian ytimeen kuuluva sananvapaus on yksi keskeisimmistä oikeuksista, jonka toteutumisesta on tässä yhteydessä erityisesti huolehdittava. Erityishuomiota onkin kohdistettava tarkoitushakuisen ja vahingollisen disinformaation tunnistamiselle muun,

mahdollisesti epätoivotun, mutta silti sanavapautta nauttivan, informaation seasta.

Liikenne- ja viestintävirasto kannattaa valtioneuvoston selvityksessä esitettyä Suomen kantaa ja sitä, että esimerkiksi eurooppalaisen hybridiosaamiskeskuksen sekä EU:n tiedusteluanalyysikeskuksen olemassa olevaa osaamista hyödynnettäisiin. EU:n yhteiset ja koordinoidut toimet yhteiseen uhkaan vastaamiseksi ovat välttämättömiä.

Rauli Paananen
Apulaisjohtaja
Liikenne- ja viestintävirasto Traficom